

**การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์
จังหวัดสมุทรปราการ**
**Dual System Educational Administration of Pomnakarachsawatyanon
School Samutprakan Province**

กฤติกา ไหวพริบ Kritika Waiprib^๑
อินธา ศิริวรรณ Intha Siriwan^๒
วิชชุดา หุ่นวิไล Vichuda Hoonvilai^๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ๒) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ๓) เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขสภาพปัญหาการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นวิธีวิจัยแบบผสมวิธี มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ มีประชากรทั้งหมด ๓๑๘ คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ๑๗๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิธีการทดสอบค่าเอฟ มีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด โดยวิธีของ Sceffe

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษาครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร ตามลำดับ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

^๑ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

๒. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษาครูฝึก ในสถานประกอบการและนักเรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราช สวาทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ มีอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน เหตุผลในการเข้าศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยและมีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ค่าตอบแทนจากสถานประกอบการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

คำสำคัญ : การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the state of dual system educational administration of Pomnakarachsawatyanon School in Samutprakan province, 2) to compare the opinion towards dual system educational administration of Pomnakarachsawatyanon School in Samutprakan province, and 3) to propose an improvement guideline for dual system educational administration of Pomnakarachsawatyanon School in Samutprakan province. The mixed research methodology was used in the study. The samples in the study were administrators, teachers and students of Pomnakarachsawatyanon School in Samutprakan province. 175 samples of 318 populations. The data were collected by questionnaires and in-depth interviews, and then analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's test.

The research results found that:

1. The opinion of administrators, teachers and students of Pomnakarachsawatyanon School in Samutprakan province towards dual system educational administration in teaching and learning, measurement and evaluation, and curriculum was at the high level in total and aspect. In details, the highest level was on teaching and learning followed by measurement and evaluation and curriculum respectively.

2. In comparison, ages, work experiences and enrollment reasons of administrators, teachers and students resulted to different levels of opinion towards dual system educational administration with a significant statistic figure at 0.05 as the hypothesis, but the subjects with different genders, educational backgrounds, positions, and salary had opinion towards dual system educational administration indifferently and against the study hypothesis.

Keyword: Dual System Educational Administration

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่คาดการณ์ได้ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มินิสัย ใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ ดำเนินการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีวิสัยทัศน์และทิศทางการจัดการศึกษา คือ สร้างอนาคตที่ดีกว่าพัฒนาการเรียนรู้ มุ่งสู่อาชีพ เน้น Active Learning มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างเป้าหมายและเตรียมความพร้อมสู่อาชีพ (โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์, ๒๕๖๐ : ๑๓) สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทวิภาคี ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาทวิภาคีของ

สถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมีการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล มีจิตวิญญาณนักบริหาร และครูผู้สอนที่มีจิตวิญญาณของครูมืออาชีพที่ต่างมุ่งหวังความสำเร็จขององค์กร ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการดำเนินงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอันประกอบด้วย การมีภาวะผู้นำ ทักษะและทักษะในการบริการ การทำงานเป็นทีม การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน คุณภาพการสอนของครู ระบบคุณภาพและขอบข่ายความรับผิดชอบ การสื่อสาร การนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการศึกษา ความร่วมมือและสนับสนุนจากแหล่งอื่น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการศึกษาระบบทวิภาคีให้โรงเรียนได้วางแผน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนต่อไปและให้ได้ข้อมูลและผลการศึกษามาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาระบบทวิภาคีให้มีคุณภาพและมาตรฐานตรงตามข้อกำหนดของมาตรฐานอาชีวศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการศึกษาเป็นคนดี คนเก่งและเป็นคนที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ

๒. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ

๓. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขสภาพปัญหาการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ๑ คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๘๘ คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๔ คน ครูฝึกในสถานประกอบการ ๓๐ คน และนักเรียนแผนการเรียนบริหารธุรกิจ คหกรรมอาหารและช่างอุตสาหกรรมโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ๑๔๕ คน รวมประชากรทั้งหมด ๓๑๘ คน

๒) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ๑ คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๔๐ คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๔ คน ครูฝึกในสถานประกอบการ ๑๐ คน และนักเรียนแผนการเรียนบริหารธุรกิจ คหกรรมอาหารและช่างอุตสาหกรรมโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ๑๒๐ คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๑๗๕ คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเชิ่และมอร์แกน (อ้างใน ธีรภูมิ เอกะกุล, ๒๕๔๓)

๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน ๕ คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑) เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ซึ่งแบ่งเป็นแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบหรือตรวจสอบรายการ โดยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่าตอบแทนจากสถานประกอบการ เหตุผลในการเข้าศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓ ด้าน ๑) ด้านหลักสูตร ๒.ด้านการจัดการเรียนการสอน ๓.ด้านการวัดและประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating Scale) โดยให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขหรือพัฒนาจากผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียน

๒) แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ สำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการ

๔. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารหนังสือ ตำรา วารสาร เอกสารงานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ สารสนเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี ตำรา วารสาร หนังสือวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

การศึกษาระบบทวิภาคีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระบบทวิภาคี

๒) กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาระบบทวิภาคีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระบบทวิภาคี

๓) นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของการบริหารศึกษาระบบทวิภาคีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่าน เพื่อหาค่า (IOC) และได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๘๐-๑.๐๐ จากนั้นนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาอีกครั้ง ก่อนทดลองใช้เครื่องมือกลุ่มที่ไม่ใช่เป้าหมายต่อไป

๔) นำแบบสอบถามฉบับเดียวกัน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓๐ ฉบับ กับครูผู้สอนในสถานศึกษาและนักเรียนโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach (1971:67) ได้ค่า Alpha coefficient อยู่ที่ ๐.๘๘๔

๕. การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้ ๑) ติดต่อประสานงานเพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนำแบบสอบถามกระจายกลุ่มตัวอย่าง ๒) การเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บคืนภายใน ๒ สัปดาห์ ๓) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการ และนักเรียนโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ ๔) นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล

กับกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมายไว้ได้แล้วนำข้อมูลแบบสอบถามกลับมาเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๖. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าความถี่ร้อยละ

๒) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๓) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อหาค่าความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA

๔) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขหรือพัฒนาของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทนำเสนอเป็นแบบเรียงความ

๕) วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ด้วยการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

๗. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

๑) สถิติเชิงบรรยายหรือสถิติเชิงพรรณนา เป็นสถิติที่บรรยายคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา จากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ ผลที่ได้จากการศึกษาไม่สามารถนำไปอ้างอิงถึงกลุ่มประชากรได้

๒) สถิติเชิงอ้างอิงหรือสถิติอนุมาน เป็นสถิติที่ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำ

ผลสรุปที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง สรุปอ้างอิงไปยังลักษณะประชากรหรือค่าสถิติ ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างสรุปไปยังค่าพารามิเตอร์ของประชากร การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญยิ่งที่ใช้เป็นตัวแทนของประชากร โดยสถิติที่อ้างอิงจะเกี่ยวกับการประมาณค่า (Estimation) และการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

๑. ผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร ตามลำดับ

๒. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ มีอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน เหตุผลในการเข้าศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยและมีเพศระดับการศึกษา ตำแหน่ง ค่าตอบแทนจากสถานประกอบการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขต่อการบริหาร

การศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓ ด้าน

๑) สภาพปัญหา

(๑) ด้านหลักสูตร คือ หลักสูตรวิชาบังคับตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหมวดวิชาทักษะของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพและกิจการรพัฒนา ผู้เรียนต้องได้เกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ ขึ้นไป จึงจะได้รับ ๒ วุฒิ แต่นักเรียนระดับความสามารถไม่ถึงเกณฑ์ รายวิชาเรียนเยอะเกินไป ทำให้นักเรียนทำงานส่งไม่ทัน ระยะเวลาในการเรียนน้อยเกินไป

(๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ การจัดการเรียนการสอนค่อนข้างถูกจำกัดด้วยเวลา ทำให้ไม่ได้ชิ้นงานจากนักเรียนและสอนไม่จบเนื้อหา ทำให้ต้องตัดเนื้อหาและสอนแบบสรุป นักเรียนมาเรียนไม่ครบ ขาดหลายคนทำให้เก็บชิ้นงานได้ไม่ครบถ้วน นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการเรียน ครูสอนเร็วเกินไป นักเรียนตามไม่ทัน

(๓) ด้านการวัดและประเมินผล คือ ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยต้อง ๒.๐๐ ขึ้นไป เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนลำบากใจเพราะนักเรียนมีเก่ง ปานกลาง อ่อน นักเรียนบางคนไม่ใส่ใจกับเรื่องเรียน มีข้อบังคับและเกณฑ์การเรียนของนักเรียนระบบทวิภาคี ต้องมีผลการเรียนไม่ต่ำกว่า ๒ แต่นักเรียนบางคนสอบไม่ผ่านเกณฑ์ ระยะเวลาเรียนต้องมากกว่านี้ ทำให้สอนไม่ทัน นักเรียนไม่ส่งชิ้นงาน ครูจะไม่สามารถให้คะแนนได้ เกิดปัญหานักเรียนติด O, ร, มส.

๒) แนวทางการแก้ไขหรือพัฒนา

(๑) ด้านหลักสูตร คือ ควรบูรณาการหลักสูตรวิชาทักษะ นักเรียนจะได้ไม่หนักมาก และได้ฝึกประสบการณ์จริงมากขึ้น ปรับรายวิชาเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับแผนการเรียนนี้ให้น้อยลง

(๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ใช้วิธีการทำงานแตกต่างจากห้องอื่น ลดภาระงานการบ้านแต่เน้นกิจกรรมในห้องเรียน ควรจัดการเรียนการสอนแบบ Block course และจัดการเรียนการสอนชดเชยในคาบที่หายไปช่วงที่โรงเรียนมีกิจกรรมหรือวันหยุด ควรจัดให้ครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการเรียนการสอน และระบุหัวข้อที่จะให้ครูผู้สอนสอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนการสอน เฉพาะสายแผนการเรียนนี้ สร้างนิสัยความรับผิดชอบต่อเกิดขึ้นในตัวนักเรียน

(๓) ด้านการวัดและประเมินผล คือ ควรให้นักเรียนเรียนซ้ำในรายวิชาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ควรประเมินผลจากการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ระหว่างการสอนด้วยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานให้ออกมาเป็นชิ้นงานเก็บคะแนนในช่วงโมงให้เสร็จสิ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่จะนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรตามลำดับ ซึ่งได้อภิปรายผลแต่ละประเด็นดังนี้

๑) ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนในสถานศึกษา และครูฝึก

ในสถานประกอบการ จัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์เนื้อหาให้ผู้เรียนนำไปใช้งานได้จริง จัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีทักษะวิชาชีพ รูปแบบการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษา และครูฝึกในสถานประกอบการมีความหลากหลาย ได้สอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต มานะ อดทน ตรงต่อเวลาในขณะที่สอนสม่ำเสมอ จัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ จัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเทคนิคและวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนของงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของถนอม มงคลเชื้อ (๒๕๔๓) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษามีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริม การเชิญวิทยากรบรรยาย การนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้และการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และด้านคุณลักษณะของนักเรียน นักศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียน นักศึกษาระบบทวิภาคี มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องไม่มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ ทำกล้า (๒๕๔๙) ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอน มีปัญหาคือ รายวิชาที่สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนมีเนื้อหาไม่ตรงกับความรู้ที่นำไปใช้ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ และมีทักษะก่อนการออกฝึกงานน้อย ข้อเสนอแนะคือ ควรจัดการเรียนการสอนในวิชาที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาวิชาที่เรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติงานในสถาน

ประกอบการจริงให้มากที่สุดและควรมีการเพิ่มทักษะให้นักศึกษาก่อนที่จะออกไปฝึกปฏิบัติงานให้มีความรู้ ความชำนาญในงานปฏิบัตินั้นๆ ให้มากขึ้น

๒) ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนในสถานศึกษา และครูฝึกในสถานประกอบการ ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในงานด้านวิชาชีพ ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลการเรียน งานที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายในการเรียนแต่ละวันมีความเหมาะสม ประเมินผลงานผู้เรียนที่ได้จากการเรียนและการฝึกปฏิบัติได้มาตรฐาน ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการได้นำผลการวัดและประเมินผลการเรียน มาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ประเมินผลงานผู้เรียนตรงตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน ดวงแก้ว (๒๕๔๔) ผลการวิจัยพบว่า การวัดผลประเมินผล ควรดำเนินการตามขั้นตอนของหลักการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี โดยการดำเนินการจัดประชุมสัมมนาร่วมกันทั้งสองฝ่าย เพื่อหาแนวทางการวัดผลประเมินผลที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น นอกจากนี้ต้องดำเนินการประเมินผล รายวิชาเมื่อสิ้นสุดการเรียน และดำเนินการประเมินผล มาตรฐานวิชาชีพตามระเบียบการวัดผล ประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ ทำกล้า (๒๕๔๙) ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาและสถานประกอบการได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อเนื้อหาในการวัดผลและการ

ประเมินผลของวิทยาลัย ควรมีเนื้อหาให้ครอบคลุมกับงานในสถานประกอบการ การวัดผลและการประเมินผล ควรเน้นถึงสภาพการฝึกปฏิบัติจริงของนักศึกษา และวิทยาลัยควรมีวิธีการวัดผลและการประเมินผลแยกในแต่ละแผนกงานออกเป็นสัดส่วน

๓) ด้านหลักสูตร ผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก คุณภาพผู้จบการศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน หลักสูตรทวิภาคีตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงาน ความเหมาะสมของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมของหลักสูตรทวิภาคีกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ความเหมาะสมของรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนในสถานประกอบการ ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงในการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ ทำกล้า (๒๕๔๙) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระบบทวิภาคี มีความเห็นด้วยต่อการดำเนินงานในระดับมาก ๓ ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยสถานศึกษาและสถานประกอบการเห็นด้วยกับนโยบายของสถาบันการอาชีวศึกษาที่กำหนดให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แต่การเข้ามาร่วมจัดทำพัฒนาหลักสูตรควรจัดในระดับปวส. จะมีความเหมาะสมต่อการฝึกในสถานประกอบการมากที่สุด สถานศึกษาและสถาน

ประกอบการเห็นด้วยกับการสอนให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐาน สามารถที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้ สำหรับสถานศึกษาควรสอนให้นักศึกษามีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ การเขียนรายงาน ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอื่นๆ ในการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพตามความต้องการของทุกฝ่าย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย เป็นการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคีที่สำคัญ ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านหลักสูตร หลักสูตรระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาด้านอาชีวรูปแบบการเรียน นักเรียนจะต้องเรียนรายวิชาสามัญ รายวิชาชีพ พื้นฐานเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ทั้งทางด้านทฤษฎีความรู้ในสถานศึกษาและทางด้านปฏิบัติงานในสถานประกอบการ นักเรียนได้รับการพัฒนาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมนักเรียนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นหลักสูตรที่วางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบในระยะยาว เตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อรองรับความต้องการแรงงานในอนาคต ซึ่งสถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้านจึงควรพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนนักเรียนจะมีความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริงกับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง มีทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพและเข้าใจระบบงานที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ รู้จักเทคนิคและวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนของงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพราะ

นักเรียนฝึกอาชีพอยู่ในสถานประกอบการ ดังนั้น จึงมีโอกาสดำเนินงานทำจริงมีสูงกว่าผู้ที่เรียนปกติ และสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถของครู แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งครูและนักเรียนก้าวหน้าและมีความทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ จึงควรมีการพัฒนาบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนได้

๓. ด้านการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลระบบทวิภาคีนักเรียนจะต้องได้รับการประเมินและทดสอบทางด้านความรู้ และทักษะวิชาชีพ ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพให้กับตัวนักเรียนให้มีคุณลักษณะโดยมีความรู้จากสถานศึกษาและมีความสามารถทางการปฏิบัติงานวิชาชีพ ซึ่งเมื่อจบการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจระบบการทำงานที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ เมื่อนักเรียนได้รับการหล่อหลอม ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพที่ดี มีความรับผิดชอบมีลักษณะนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ๑) ควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมบุคลากรครูผู้สอนและครูฝึกในสถานประกอบที่สอนนักเรียนที่เรียนในระบบทวิภาคีให้มีความรู้ ความเข้าใจในระบบทวิภาคี เพื่อพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการดำเนินการ ๒) ควรมีการออกแบบหลักสูตร เนื้อหาเฉพาะในรายวิชาสำหรับนักเรียนระบบทวิภาคี เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ๓) ควรมีการคัดเลือกและทดสอบนักเรียน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนทัศนคติและความประพฤติ

เกี่ยวกับสาขาวิชาที่นักเรียนจะเข้าศึกษาต่อเพื่อ
ประเมินว่านักเรียนมีความตั้งใจ สนใจและมี
ความรู้ ความสามารถเพียงพอที่จะศึกษาต่อใน
ระบบทวิภาคีจริง

นักเรียนที่มีต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของ
โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ ๒) ควร
เพิ่มเติมศึกษาเกี่ยวกับด้านตัวนักเรียนที่เข้าเรียน
ในระบบทวิภาคี

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

- โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์. (๒๕๖๐). แผนการปฏิบัติการ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ โรงเรียน
ป้อมนาคราชสวทยานนท์ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๒). สมุทรปราการ: โรงเรียนป้อม
นาคราชสวทยานนท์.
- ถนนม มงคลชื่น. (๒๕๕๓). การศึกษาปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกรณีศึกษา
วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (๒๕๕๓). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี:
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- วสันต์ ทำกล้า. (๒๕๕๙). การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคลำพูน สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ ๑. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรม
หาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ลำปาง.
- อรพิน ดวงแก้ว. (๒๕๕๔). การบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา ๘. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา. สำนักบัณฑิตศึกษา : สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- Cronbach. (1971). *Essentials of psychological testing*. 4th ed., New York : Harper &
Row.